

Zpráva o šetření ve věci provádění bezkontaktních návštěv ve věznici

Dne 6. 9. 2018 se na mě obrátila paní A., družka pana B., nar. xxx, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Kuřim (dále také "stěžovatel"). Jmenovaná si stěžovala na realizaci bezkontaktních návštěv (nemožnost komunikovat přes telefon v plně obsazené místnosti z důvodu velké hlučnosti, nedostatečný počet telefonů, kdy s odsouzeným chtějí hovořit současně 4 osoby, nevyhovující malé prostory).

A. Shrnutí závěrů

Věznice Kuřim se dopustila pochybení tím, že realizace bezkontaktních návštěv odsouzených neprobíhá v odpovídajících prostorách, které by byly pro tento účel vhodně uzpůsobeny (neodpovídající technické vybavení a nedostatečně velké prostory).

B. Skutková zjištění

V dané věci provedli zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv dne 9. 10. 2018 místní šetření přímo ve Věznici Kuřim, přičemž zjistili následující skutečnosti. Návštěvní místnost je koncipována pro 11 odsouzených v běžném režimu návštěv, a dále pro 4 odsouzené, u kterých bylo rozhodnuto o provedení bezkontaktních návštěv.

Obrázek č. 1: Pohled na návštěvní místnost Věznice Kuřim.

B.1 Hlučnost a počet telefonních sluchátek

Jednotlivá místa pro provedení bezkontaktních návštěv nejsou oddělena jakoukoliv přepážkou. Zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv se zkusili navzájem dorozumět pomocí sluchátek, u některých sluchátek bylo v prázdné místnosti slyšet běžným způsobem, u některých byla slyšitelnost slabší, občas ve sluchátku praskalo. Podotýkám, že pro navození alespoň částečného hluku z obsazené návštěvní místnosti byly spuštěny dva mobilní telefony, které vytvářely zvukovou kulisu.

U každého místa pro realizaci bezkontaktních návštěv se nachází vždy jedno sluchátko pro odsouzeného a dvě sluchátka pro návštěvy.

Obrázek č. 2: Sluchátka pro komunikaci při bezkontaktních návštěvách.

B.2 Velikost prostor pro provádění bezkontaktních návštěv

Před odsouzeného se při provedení bezkontaktních návštěv mohou posadit 2 osoby. Další dvě osoby se musejí posadit za první dva návštěvníky.

Sp. zn.: 5861/2018/VOP/JM

Obrázek č. 3: Prostory pro provádění bezkontaktních návštěv ve Věznici Kuřim.

C. Právní hodnocení

Věznice Kuřim se dopustila pochybení tím, že realizace bezkontaktních návštěv odsouzených neprobíhá v odpovídajících prostorách, které by byly pro tento účel vhodně uzpůsobeny (neodpovídající technické vybavení a nedostatečně velké prostory).

V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od odsouzeného oddělen přepážkou. Nestanoví-li vnitřní řád věznice počet vyšší, mohou odsouzeného současně navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí. ²

C.1 Hlučnost a počet telefonních sluchátek

Návštěvní místnost je koncipována celkem pro 15 odsouzených a jejich návštěvy, celkem tedy v případě návštěvy 2 až 4 návštěvníků u jednoho odsouzeného se jedná o situaci, kdy v jedné místnosti současně hovoří 45 až 75 osob, při návštěvách mohou být přítomny i malé děti, které mohou mít hlasitější projevy. Za předpokladu, kdy slyšitelnost ve sluchátkách není stoprocentní, nelze nijak zesílit zvuk přijímaného hlasu ve sluchátku a mezi jednotlivými návštěvami není jakákoliv přepážka, nemohou se návštěvy dostatečně slyšet. Nedokážu si představit, že bych mohla telefonovat v místnosti, kde hovoří současně tolik osob. Dále musím podotknout, že pokud jedno ze sluchátek není využíváno, stále přijímá do spojení mezi odsouzeným a návštěvou okolní hluk z návštěvní místnosti. Při takto špatných technických podmínkách spolu hovoří odsouzený a jeho návštěva v délce tří hodin. Současně je nutné si uvědomit, že návštěva s odsouzeným může hovořit o ryze soukromých či intimních věcech, které však musejí bezprostředně slyšet i všichni ti, kteří sedí v blízkém okolí.

Ředitelka Věznice Kuřim plk. PhDr. Zuzana Kalivodová uvedla ve vyřízení stížnosti³ družky stěžovatele, že návštěvníci mají k dispozici dva telefonní aparáty s tím, že v právních normách upravujících návštěvy odsouzených není stanovena povinnost umožnit návštěvníkům hovořit s odsouzeným najednou a návštěvníci mají možnost se u těchto dvou aparátů vystřídat, přičemž počet telefonů je tedy dostatečný.

Omezení při bezkontaktních návštěvách spočívá v přepážce, která je mezi návštěvou a odsouzeným, v ničem jiném. Jinými slovy, pokud bych parafrázovala ředitelku Věznice Kuřim, žádný právní předpis nestanoví při bezkontaktních návštěvách jiné omezení než právě onu přepážku. Jestliže věznice neumožňuje vést rozhovor 4 návštěvníků s odsouzeným současně, aby tato návštěva mohla probíhat standardním způsobem, dochází k omezení práva odsouzeného; v tomto případě je uvedené způsobeno nedostatečným technickým vybavením věznice.

3

¹ Dle § 19 odst. 6 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

² Ustanovení § 19 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

³ Vyřízení stížnosti ze dne 21. 8. 2018, čj. aaa.

Sp. zn.: 5861/2018/VOP/JM

C.2 Velikost prostor pro provádění bezkontaktních návštěv

Situaci, kdy 4 osoby, které mohou odsouzeného navštívit, spolu při návštěvě musejí hovořit stejným způsobem, jako by byli přítomni v autobuse či jiném hromadném dopravním prostředku, považuji za nedůstojnou. V běžném životě, kdykoliv při jakémkoliv setkání, se lidé neposadí ke společnému rozhovoru takovým způsobem, jako je tomu např. ve škole či právě v návštěvní místnosti ve Věznici Kuřim. Pokud jsou přítomny i malé děti, ty mohou sedět vzadu za svým doprovodem, přičemž v takovém případě nemohou mít přes záda svého doprovodu alespoň vizuální kontakt s odsouzeným, kterého navštěvují; v opačném případě však dospělý návštěvník nenatáhne sluchátko až do "druhé řady".

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám ředitelce Věznice Kuřim a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřila ke zjištěným pochybením a informovala mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž družce stěžovatele, která předložila současně s podáním podnětu i plnou moc k zastupování stěžovatele.

Brno 16. října 2018

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. veřejná ochránkyně práv